

O KÁVE

Ukážka 1

Rastlina – kávovník, ktorej spracované semená sa používajú na prípravu kávy, pochádza z Etiópie, kde sa nazývala kaffa.

Začiatky kultúry kávy v arabských krajinách siahajú do 14. storočia, ale pitie kávy sa v Európe udomácnilo až v 19. storočí.

Káva sa pripravuje ako zmes pražených mletých semien rôznych druhov kávovníka. Pre kávové zmesi sa používajú dva základné druhy kávy:

káva Arabica — semená kávovníka arabského,

káva Robusta — semená kávovníka robusta.

O chuť a vôňu v mletej kávovej zmesi sa starajú rôzne druhy Arabicy, o farbu druhy Robusty – čím je káva tmavšia a horkejšia, tým viac Robusty obsahuje. Iba najdrahšie zmesi kávy neobsahujú Robustu.

Základom nápoja je vždy kávový prášok sparený vriacou vodou alebo vodnou parou.

Charakteristika kávy ARABICA:

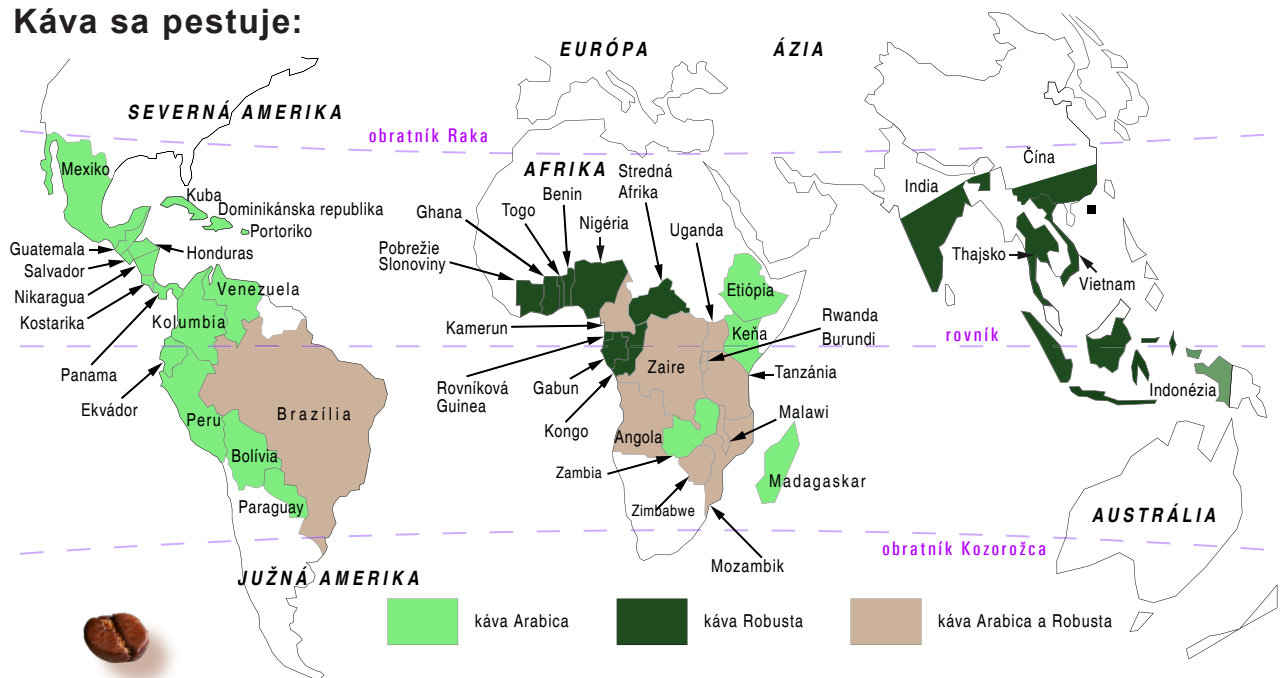
častejšie používaná,
menej horkejšej chuti,
viac vône,
lahodnejšia,
obsah kofeínu: 0,8 – 1,7 %,
obsah oleja: 18 %,
obsah cukru: 8 %.

Charakteristika kávy ROBUSTA:

drsnejšej a horkejšej chuti,
výraznejšie „telo“,
obsah kofeínu: 1,7– 4,0 %,
obsah oleja: 8–9 %,
obsah cukru: 5 %.

Káva sa pestuje:

Kde: v rovníkových oblastiach

Podnebie: premenlivé suché/vlhké podnebie, bez chladu a mrazu

Priemerné teploty: medzi 15°C až 25°C, teplota vzduchu nesmie klesnúť nikdy pod 12°C

Nadmorská výška: od 200 m do 2000 m (Arabica od 600 m do 2000 m, Robusta od 200 m do 600 m)

Svetová produkcia: 6 miliónov ton ročne, z toho Arabica tvorí 75 % a Robusta 25 %

Priemerná ročná spotreba kávy na obyvateľa v kilogramoch:

Fínsko: 12	Nórsko: 9,9	Island: 9	Dánsko: 8,7	Švajčiarsko: 7,9	Belgicko: 6,8
Kanada: 6,5	Rakúsko: 6,1	Brazília: 5,6	Chorvátsko: 5,1	USA: 4,2	Slovensko: 4

O káve

- 1 V ktorej možnosti sú na základe ukážky 1 uvedené len údaje charakterizujúce kávu Robusta?
- (A) Rastie na zakrpatených kríkoch predovšetkým v severnej Afrike a Južnej Amerike.
  - (B) Má drobnejšie zrnká ako Arabica, preto sa jej musí sadiť viac, keďže je vo svete používannejšia.
  - (C) Jej ročná produkcia predstavuje len štvrtinu množstva všetkej kávy dopestovanej na svete.
  - (D) Obľubujú ju predovšetkým ľudia, ktorí uprednostňujú aromatickejšiu a sladšiu kávu.

- 2 Z ktorej časti kávovníka sa na základe ukážky 1 vyrába káva?
- (A) koreň   (B) semeno   (C) hľuza   (D) kvet

- 3 V ktorej možnosti sú pravopisne správne uvedené názvy škandinávskych jazykov?
- (A) švédčina, nórčina, fínčina
  - (B) švédština, nórština, fínština
  - (C) Švédština, Nóřština, Fínština
  - (D) Švédčina, Nóřčina, Fínčina

- 4 Úvodzovky pri slove telo v prvej časti ukážky 1 naznačujú, že
- (A) slovo „telo“ nie je uvedené v spisovnej podobe.
  - (B) slovo „telo“ je použité v prenesenom význame.
  - (C) slovo „telo“ je použité v ironickom význame.
  - (D) slovo „telo“ je citované z odbornej literatúry.

- 5 Koľko percent oleja podľa ukážky 1 obsahuje káva Arabica?
- (A) 5 %   (B) 8 %   (C) 9 %   (D) 18 %

- 6 Ktorú kávu by ste na základe ukážky 1 odporúčali ľuďom, ktorí dbajú na svoju štíhlu líniu?

- 7 Pri akej najnižšej teplote podľa ukážky 1 sa ešte dá pestovať káva?

- 8 Na ktorom kontinente na základe ukážky 1 sa pestuje len jeden druh kávy?

Ukážka 2

Čaj KARAVI – Alergia

- *podporný čaj pri výskyte podráždenej reakcie organizmu na alergény v bežných potravinách (lepok, pšeničná múka, obilniny, sója, fazuľa, mlieko, vajcia, paradajky, špenát, zeler, petržlen, jablká, hrušky, marhule, broskyne, jahody atď.) alebo v ovzduší (peľ, seno, prach, plesne, zvieracia srst', roztoče)*
  - *priaznivý účinok na tráviaci **trakt** a tráviaci systém*
  - *pomoc pri výskyte vyrážok, ekzémov, žihľavky a pri astme*
  - *posilnenie imunitného systému organizmu*
- (Príbalový leták, upravené)*

- 1** Na základe textu ukážky 2 o čaji KARAVI môžeme tvrdiť, že
- (A) pomáha odolávať látkam vyvolávajúcim príznaky precitlivenosti.
  - (B) oslabuje alergickú reakciu organizmu na exotické potraviny.
  - (C) napomáha výskytu astmy, ekzémov, žihľavky a vyrážok.
  - (D) spôsobuje podobné reakcie organizmu ako exotické potraviny.

- 2** Ktoré tvrdenie o alergénoch na základe ukážky 2 nie je pravdivé?
- (A) Vyvolávajú podráždený ohlas organizmu.
  - (B) Nachádzajú sa aj v bežných surovinách.
  - (C) Obsahujú ich aj pekárenské výrobky.
  - (D) Nenachádzajú sa v čerstvom ovzduší.

- 3** V ktorej možnosti sú všetky tvary podstatných mien v genitíve singuláru správne?
- (A) pliesne, srste, peľa, lepoku
  - (B) plesne, srsti, peľu, lepku
  - (C) plesne, srsti, peli, lepka
  - (D) pliesne, srste, pele, lepoka

- 4** Text ukážky o čaji KARAVI je predovšetkým
- (A) vymenovaním účinkov čaju.
  - (B) prerozprávaním skúseností s čajom.
  - (C) opisom vynikajúcich vlastností čaju.
  - (D) receptom na užívanie čaju.

- 5** Z textu ukážky jasne vyplýva, že čaj KARAVI sa odporúča používať pri chorobách
- (A) pľúc a priedušnice.
  - (B) nosnej sliznice.
  - (C) žalúdka.
  - (D) lymfatických uzlín.

- 6** Z prvého bodu ukážky 2 vypíšte podstatné meno označujúce živočícha.

- 7** Napíšte pád zvýrazneného slova v texte ukážky 2.

- 8** Zo slova *alergia* vytvorte odvodzovaním prídavné meno v N sg. mužského rodu.